

dualitat dins la Romània. Tot es conciliaria si poguéssim admetre que es parteix de *MOUTA o *MOITA pre-romà, llatinitzat ací com *MÖTTA allà com *MÖTTA, amb diferent adaptació del diftong ou, predominant unes vegades el caràcter breu de la o, amb compensació consonàntica de la quantitat, en els altres predominant la quantitat llarga de l'element vocàlic (i pogué haver-hi variants de compromís). Compararíem VROICOS, adaptat en unes bandes com BROCCUS, en altres BRÜCUS etc. (veg. BRUC), i el seu derivat 10 UROIK-SĀ adaptat en part com BRÜKSĀ, en altres BRÜKSĀ, en altres BRÜKSĀ; SÖUDIA/SÜDIA/SÖDIA > SUTJA; i altres ja vistos. Fins i tot és possible, per bé que més incert, que en el nostre cas vagi existir un MAUTA, altre difluent de MOUTA: ja hi tornarem. Ara 15 bé el cas de VROICOS és important, per tal com ens ensenya que el suposat *MOUTA pogué, per la seva banda, sortir de *MOITA.

I això ho dic perquè convindrà tenir present que els mots llatins *mūrus* (*moeros* en Enni i Varró, 20 *po-moerium* 'espai consagrat al peu de les muralles de Roma') i *moenia* 'muralles' (tot plegat amb *mūnire* 'fortificar') representen una arrel MOI- amb l'alternança arcaica R/N de l'indoeuropeu, com va assenyalar Benveniste, alternança que va exemplificar tant en les seves *Origines de la Formation des Noms en I-eur.*, 11. De manera que un MOI-TA pogué representar una altra ampliació de la mateixa arrel en una altra llengua indoeuropea. No desatenguem la indicació d'Ernout-M. que *murus* i *moenia* poden ser innovacions 25 llatines que vagin reemplaçar l'ieure. comú DHEIGHOS (encara retintut per l'osc: *feihúss*), però això no implica que *murus/moenia* no tinguin avior indoeuropea, per més que sigui en una acc. una mica diferent, de bases més rústiques. Car no sols l'argument morfològic de Benveniste té força incommovible, amb vasta agafada tentacular, i això és indicatiu sòlid de gran antiguitat, sinó que l'afirmació que és un mot estrany a les altres llengües i famílies indoeuropees s'ha de revisar.

A penes podem posar en dubte el parentiu amb l'arrel MI- del sànscrit *minóti/minute* 'fortificar', 'erigir', 'fundar', *mitáh* «set up» ('erigit com un peu-dret', ja védic: en el Rig-Veda IV.51.ab) etc.; el qual, d'altra banda, segons Pokorny (*IEW*, 709.20ss.), té alguns representants escadussers en germànic i en irani, i àdhuc un derivat secundari en irlandès. Més hi ha: l'amplificació amb -r- està també documentada pel scr. *methih* (masc., o bé *methih* f.), 'pilar, pal' (per fermar-hi el bestiar, sobretot), lit. *miētas* 'pal, peu-dret' etc. (Pok., 30 *IEW*, 709.35). Però és el cas que *methih* igual pot eixir de *MOITIS que de *MEITIS, i en fi l'eslau comú *město* 'lloc' pot resultar d'un MOT-TO etimològic, que reapareix en el prussià ant. *mestān* 'ciutat' (Elbing, § 796), lit. *miēstas* 'vila, ciutat', que no puc creure que siguin manlleus de l'eslau (com suggereix Berneker II, 53, perquè també hi ha pol. *miasto* 'ciutat'), car llur significat ens induïx a relacionar-los directament amb el romànic *mota* 'fortificació'.

En resum, tindríem una romanalla sorotàptica, 60

d'aquelles que deixaren empremta tant en els Alps, com en els Pirineus, com al Nord i Sud de la Serra da Estrela, i amb una altra base que des de Renània formaria bufarut cap a les valls del Sena, del Loire i de la Garona.⁴

Com he anticipat, hi ha un punt que resta molt dubtós. ¿Hem de vincular amb tot plegat el port. *mouta* 'mata'? Mot important i arrelat també, i amb documentació antiga: el derivat *mouteiras d'ortigas e d'espinhas* ja figura tres cops en els *Padres de Mérida* de c. 1400 (*RLus.* xxvii, 53); però *mouta* suposa un vocalisme originari diferent, car en principi ha de ser *MAUTA, i mostra algunes prolongacions cap al lleonès, des del nom de lloc *Moutas* en el ponent d'Astúries fins a Colunga, en el llevant del país, on hi ha el derivat *motaraxu* «mata aislada y acopada en un matorral» (Vigón); per la banda del significat, l'enllaç és inqüestionable, ja que hem vist *mota* amb aquest sentit a la costa de Mallorca, «pie de una yerba» 20 *DAmén.*, «ramito» ib., «branqueta, v. g. de julivert» *DFgra.*; *mota d'alfàbrega AlcM* (II, § 3).

Ara bé, vulgui o no vulgui Meyer-Lübke, l'etimologia que proposà per al port. *mouta*, germ. *MATHWA és molt aventurada, per les raons que ja reconeix el seu autor, i per d'altres encara; en tot cas està descartada una base *MAUTA per a la resta del romànic, car això huria donat *moue en francès i *mauta en llengua d'oc. Queda la possibilitat, apuntada més amunt d'un triple vocalisme, AU al costat de Q i O; fins en la hipòtesi d'un tronc comú *MOITA, això no fóra inconcebible: hi ha acord que en llatí OT hagué de passar per OY per arribar a Ū, però OY també pogué ser adaptat al vocalisme romànic desviant-se cap a AY. Mitxelena (*BSVAP* XII, 369, i *Pasado le. vasca*, 50) suggeria 25 afegir al grup port.-lleon. *mouta* una forma *malta* pròpia d'uns parlars bascos extrems: *malta* 'mata' en el roncalès d'Isaba, *malta* «jaro» suletí, *malta* 'mata' Zaratze: si fos així hauríem de creure en una ultracorreció de la AU d'un bearnès *maute.

40 DERIV.: *Môt* 'clap, mota de bosc' Maresme («veu aquella mica de *môt* de bosc?») St. Pol, 1930: inexistent la pron. *môt* que li atribueix *AlcM*); *mots* els petits esculls que surten enfora de l'aigua (a diferència de les *sékəs*, que tot just afloren), Banyuls (1959); 45 'vall fet expressament, almenys de tres o quatre pams de fondària, i tan llarg com calgui per seguir de cap a cap de termenal, o per arrencar d'una terra les arrels dels arbres etc.', *CostManc.* II, 93. *Motada*.

Motejar i *motejat* 'clapejat', encara que no registrats pels diccs. de les Illes ni del Princ., no sols són val. [Escriu 1851] sinó molt usats, almenys en cat. central, i no es veu cap raó per excloure'ls (cf. *mota* Vayreda, supra, i l'autoctonia d'aquest mot més sòlida en cat. que en cast.). *Moteró* 'lluc o bri d'una planta' val. N.: «aquella suavitat que pose tot marjalier per no trencar los tendres ulls dels *moterons*», Pasqual Tirado (*BSCC* VII, 192). *Motí* 'mola de peix'. *Motollar* «emp., marge artificial de terra i plantes que es fa per conduir un rec o riu: quan el riu creix van tots els del poble a treballar al *motollar*» (*DAG.*); el que jo he sentit, però,